

Rozner István

KOVÁSZNA MEGYE LEVÉLBOGÁR-FAUNÁJÁNAK ALAPVETÉSE (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE)

Bevezetés

A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum, a budapesti Magyar Természettudományi Múzeum és a Magyar Rovartani Társaság kutatói 1985 óta rendszeres rovartani kutatásokat végeztek Erdélyben. A kutatások felölelték Kelet- és Délkelet-Erdély nagyrészét, így a jelenlegi Kovászna megye (volt Háromszék vármegye) területét is. Ez az alapvetés tartalmazza a kutatók területéről fellelhető irodalmi, valamint az 1985–2010 közötti magyar és erdélyi kutatási adatokat.

A Kovászna megyei levélbogár-kutatások története

Már a 18. század végétől számos európai rovász hivatkozik a Kárpát-medencében, így Erdélyben gyűjtött bogarakra. Az ismertebb entomológusok műveiben Giovanni Antonio Scopoli 18, Guillaume-Antoine Olivier 3, Robert Towson angol utazó 396, Christian Creutzer 2, Koy Tóbiás az 1800-as katalógusában 2765, Johan Christian Fabricius 30, Pierre François Dejean 47 magyar származású bogarat említ.¹ Ma már nehéz megállapítani, hogy ezen bogarak közül melyek az erdélyi példányok, ezen belül a jelenlegi Kovászna megyeiek.

Az 1830-as évektől kezdve Frivaldszky Imre² a Magyar Nemzeti Múzeum természettudományi segédőreként elindította a magyar rovartani kutatásoknak. Sikeres gyűjtőútjai és a korban szokásos rovarkereskedelem révén megalapozta a Nemzeti Múzeum rovargyűjteményének alapjait. Támogatta tanítványát, Frivaldszky Jánost³, és annak számos külföldi gyűjtőútját. Igen sokat gyűjtöttek Erdélyben, de főleg Herkulesfürdön, Mehádián, Orsova környékén és Máramarosban. A gyűjtött állataik ma is megtalálhatók a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának gyűjteményében. Sajnos a gyűjtéseikben nem találtam Kovászna megyei példányokat.

Az erdélyi bogarászat 1850-től elsősorban a polgárosodott, rendezett szász városokban volt jelentős. Ez időben már működött az Erdélyi Természettudományi Egyesület (Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften) Nagyszebenben. A tagok közül Johann Roth⁴ nagyszebeni városi tanácsos az 1824–1838 között gyűjtött bogarait az Egyesületnek ajánlotta. Gabriel Wolff tordai patikus több, 1840-től gyűjtött Kolozsvár környéki bogárfajjal gazdagította Erdély faunáját. Karl Neugeboren nagyszebeni képviselő az 1840–1850 között gyűjtött bogarait is az Egyesületnek adta, amely a nagyszebeni Bruckenthal Múzeumba helyezte el. Az Erdélyi Természettudományi Egyesület tagjai közül Karl Hederich gimnáziumi tanár és medgyesi plébános, Kominek János adóhivatali ellenőr, Heinrich Herbert nagyszebeni gimnáziumi tanár neve érdemel említést, akik sokat tettek Erdély bogárfaunájának felderítéséért.⁵

1850-es évektől kezdve kezdte publikálni Bielz E. Albert⁶ nagyszebeni iskolafelügyelő és természettudós, az Erdélyi Természettudományos Egyesület elnöke, a koleopterológiai kutatásainak eredményeit. Gyűjteménye 1859-ben 6000 fajt számlált, mintegy 16 000 példányban. Közleményeiben 2983 bogárfajt és változatot mutatott ki Erdélyből. Fő műve, amellyel megalapozta az erdélyi összefoglaló bogarászati irodalmat, az 1887-ben megjelent *Die Erforschung der Käferfauna Siebenbürgens bis zum Schlusse des Jahres 1886*.⁷ Ebben 341 levélbogárfajt, alfajt és változatot írt le Erdély területéről, köztük 21 fajt Kovászna megyéből. Valószínűleg felhasználta a katalógus összeállításánál az Erdélyi Természettudományos Egyesület tagjainak adatait, a magyarországi és más külföldi kutatók erdélyi anyagát.

Bielz kortársa volt Karl Adolf Fuss⁸, aki 5000-es európai bogárgyűjteménnyel rendelkezett. 1850 és 1895 között számos publikációja jelent meg, köztük az erdélyi Chrysolina és Oreina fajok leírása 1856-ból.⁹ A közleményeiben 2983 bogárfajt

¹ KUTHY Dezső 1896.

² Frivaldszky Imre (1799–1870) zoológus, botanikus, nyelvújító.

³ Frivaldszky János (1822–1895) mérnök, múzeumi igazgatóőr.

⁴ Johann Roth (1786–1866) evangélikus lelkész, természetkutató.

⁵ KUTHY Dezső 1896.

⁶ Bielz E. Albert (1827–1898) jogász, statisztikus, biológus, tanfelügyelő.

⁷ BIELZ E. Albert 1887.

⁸ Fuss, Karl Adolf (1817–1874) evangélikus lelkész, entomológus.

⁹ KUTHY Dezső 1896.

mutatott ki Erdélyből, amelynek egy része szerepel Bielz katalógusában¹⁰ is. Gyűjteménye a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban található.

A 19. század végén több híres, ma már kevésbé ismert rovarász gyűjtött Erdélyben. A teljesség igénye nélkül megemlíthetők a következő rovarászok: Carl Riess nagyszebeni zálogházigazgató, BIRTHLER Frigyes temesvári törvényszéki bírósági tanácsos, Ormay Sándor, a nagyszebeni állami gimnázium tanára, Deubel Frigyes brassói hentesárugyáros, akinek 5000 példányt számláló európai bogárgyűjteménye volt, Méhely Lajos¹¹, akkor brassói reál-gimnáziumi professzor és Mocsári Sándor¹². A külföldi entomológusok közül Edmund Reitter paskai entomológus, a Kárpátokban gyűjtött, Julius Weise berlini entomológus pedig több gyűjtőtűtet tett a Kárpát-medencében, és számos publikációban foglalkozik az útjai során gyűjtött Chrysomelidákkal.¹³ A fent említett kutatók gyűjteményei számos múzeum kollekciónak gazdagítják.

1896-ban jelent meg a *Magyar Birodalom állatvilága (Fauna Regni Hungariae)* bogarakkal foglalkozó kötete Kuthy Dezső¹⁴ szerkesztésében. Ez a kötet tartalmazza az addig fellelhető irodalmi adatokat az egész országra vonatkozóan és valószínűleg Kuthy saját gyűjtésének adatait is.¹⁵ Kovászna megyéből konkrét lelőhelyadatokkal 14 faj található ebben a katalógusban. Sok faj csak *common* vagy *frequens* megjelöléssel szerepel, biztos lelőhelyadat nélkül.

A segesvári polgári iskola igazgatójának, Karl Petri-nek 1912-ben jelent meg az összefoglaló bogárkatalógusa Nagyszebenben, *Siebenbürgens Käferfauna und Grund ihrer Erforschung bis zum Jahre 1911* címmel.¹⁶ Ebben a katalógusban feltüntette mindazon fajokat, amelyek az irodalomban és a saját, valamint

az erdélyi kortársai gyűjteményeiben megtalálhatók voltak. Petri 1925–26-ban a fenti katalógushoz kiegészítést jelentetett meg Deubel Frigyes, dr. Eugen Worell nagyszebeni főorvos, dr. Arnold Müller és a saját gyűjtései alapján.¹⁷ E két hatalmas összefoglaló munkában Petri összesíti az erdélyi bogárfaunát, amit 76 család, 1137 nem, 4949 faj, 492 változat, 423 *subvarietäten* képvisel. Pontos lelőhellyel Kovászna megyéből 45 faj szerepel, ezenkívül több faj Siebenbürgen vagy *a hegy és dombvidéken elterjedt* megjelöléssel található, pontos lelőhely nélkül. Petri gyűjteménye a nagyszebeni Bruckenthal Múzeumban található.

Az első világháború előtt több neves entomológus gyűjtött Erdélyben, mint Csiki Ernő¹⁸, Horváth Géza¹⁹, Mihók Ottó²⁰, Streda Rezső²¹, Bíró Lajos²², Ruff Péter²³. Az általuk gyűjtött bogarak nagyrészt a budapesti Természettudományi Múzeum bogárgyűjteményében találhatóak.

Az első világháborút követő összeomlás, Erdély Romániához való csatolása megakasztotta a szépen fejlődő magyar koleopterológiai kutatásokat. Csak 1941–1943 között nyílt lehetőség újra folytatni a 20 éve megszakadt rovarászati tevékenységet. Ekkor számos kitűnő magyar rovarász gyűjtött Erdélyben. A teljesség igénye nélkül megemlíthető Alladiatoris Irma²⁴, Balogh János²⁵, Csiki Ernő, Dudich Endre²⁶, Éhik Gyula²⁷, Fejérváry Gézáné²⁸, Kaszab Zoltán²⁹, Loksa Imre³⁰, Móczár Miklós³¹, Soós Árpád³², Szent-Ivány József³³, Székessy Vilmos³⁴ és Wagner János³⁵. Külön említeném meg Gebhardt Antalt³⁶, aki ebben az időszakban Kovászna megyében a Bodoki hegységben gyűjtött bogarakat. Gyűjtött anyaga a budapesti Magyar Természettudományi Múzeumban található.

¹⁰ BIELZ E. Albert 1887.

¹¹ Méhely Lajos (1862–1953) tanár, zoológus, múzeumi osztályigazgató.

¹² Mocsári Sándor (1841–1915) biológus, entomológus, múzeumi osztályvezető.

¹³ KUTHY Dezső 1896.

¹⁴ Kuthy Dezső (1844–1917) jogász, zoológus, entomológus, múzeumi igazgató.

¹⁵ KUTHY Dezső 1896.

¹⁶ PETRI, Karl 1912.

¹⁷ PETRI, Karl 1925–26.

¹⁸ Csiki Ernő (1875–1954) állatorvos, múzeumigazgató.

¹⁹ Horváth Géza (1847–1937) zoológus, a Magyar Nemzeti Múzeum Állattárának igazgatója.

²⁰ Mihók Ottó (1879–1935) banktisztviselő, entomológus.

²¹ Streda Rezső (18?–196?) római katolikus pap, érseki tanácsos, a teológia doktora, amellyel, hogy hittant tanított, sokat utazott és jeles gyűjtője volt az ősmaradványoknak, ásványoknak, bélyegeknél.

²² Bíró Lajos (1856–1913) utazó, gyűjtő, zoológus, entomológus, etnográfus.

²³ Ruff Péter 1917-ben gyűjtött Erdélyben.

²⁴ Alladiatoris Irma (1912–1988) antropológus, tudománytörténész, bibliográfus.

²⁵ Balogh János (1913–2002) Széchenyi-díjas zoológus, ökológus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

²⁶ Dudich Endre (1895–1971) zoológus, entomológus, 1922–1934 között az Állattár múzeumi őre.

²⁷ Éhik Gyula (1891–1964) tanár, zoológus.

²⁸ Fejérváry Gézáné (1898–1988) tanár, herpetológus.

²⁹ Kaszab Zoltán (1915–1986) tanár, zoológus, múzeumigazgató.

³⁰ Loksa Imre (1923–1992) tanár, faunakutató, cönológus.

³¹ Móczár Miklós (1884–1971) tanár, zoológus, entomológus.

³² Soós Árpád (1912–1991) zoológus.

³³ Szent-Ivány József (1910–1988) tanár, zoológus, entomológus.

³⁴ Székessy Vilmos (1907–1970) zoológus, fizikus, múzeumigazgató.

³⁵ Wagner János (1906–1948) zoológus, malakológus.

³⁶ Gebhardt Antal (1887–1972) jogász, zoológus, barlangkutató.

Kovászna megyei levélbogár kutatások, 1985–2010

1985 volt az az év, amikor Podlussány Attila felvette a kapcsolatot a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum természettudományos muzeológusával, Kocs Irénnel. Ennek eredményeképpen a Berecki-havasokban közös gyűjtőutat szerveztek még 1985-ben. 1991-ben jött létre a Székely Nemzeti Múzeum, a Magyar Természettudományi Múzeum és a Magyar Rovartani Társaság kutatói között az az együttműködés, amelyet a bevezetőben is jeleztem. A közös kutatások a kezdeti időben Kovászna megyében folytak. A teljesség igénye nélkül: 1991-ben Kommandó, 1992-ben a Nemere-hegység, Bodoki-hegység, Háromszéki-havasok és a Rétyi Nyír, 1993-ban a Baróti-hegység és a Bodoki-hegység, 1994-ben a Nemere-hegység és a Bodoki-hegység, 1997-ben a Háromszéki-havasok, Kommandó, 2005–2007-ben a Persányi-hegység voltak a célpontok. A közbeeső időben a kutatások súlypontja áttevődött Hargita megyére.

Kutatási eredmények

1993-ban jelent meg Gruev, Blagoi – Merkl Ottó – Víg Károly közleménye a romániai földibolhokról, amely tartalmazza a Magyar Természettudományi Múzeum Állattárának *Alticinae* lelőhely adatait.³⁷ Ez a közlemény 19 Kovászna megyei földibolha lelőhelyadatait tartalmazza. 1995-ben jelent meg a Csíki Székely Múzeum és a Székely Nemzeti Múzeum közös kiadványában, az *Acta 1995*-ben Szél Győző – Rozner István – Kocs Irén³⁸ közleménye, amely az 1967–1994 között gyűjtött 617 bogárfaj és alfaj adatait tartalmazta 25 bogárcsaládból. A fajlista 187 *Chrysomelidae*-fajt és -alfajt tartalmaz, ebből 87 faj Kovászna megyéből. 17 faj előfordulása új Kovászna megyében.

A Román Lepidopterológiai Társaság folyóiratában jelent meg 2002-ben a Nistor Laura kutatásait ismertető közlemény.³⁹ A szerző a Baróti-hegységben, Előpatak környékén 2001. május és augusztus között rendszeres gyűjtéseket végzett, ennek eredményeképpen 8 alcsalád 18 génuszának 56 levélbogárfaját gyűjtötte. Ezek közül 29 faj előfordulása Kovászna megyében új.

Az *Acta Siculica 2007*-ben jelent meg Rozner István – Rozner György: *Adatok Erdély és a Bánság levélbogár-faunájához* című közleménye.⁴⁰ Ez a publikáció az 1996–2006 közötti gyűjtések adatait tartalmazza. Erdélyből 194 fajt és alfajt említ a közlemény, ebből 63 faj adatait közlik a szerzők Kovászna megyéből. 11 faj előfordulása a megyéből új.

Jelen közleményben Kovászna megye területéről 52 génusz 204 faját és alfaját sikerült kimutatnom 11 alcsaládból. Ebből Erdély levélbogár-faunájára nézve 5 faj új, úgymint a *Cryptocephalus decemmaculatus* (Linnaeus, 1758), *Cryptocephalus solivagus* Leonardi et Sassi, 2001, *Longitarsus albineus* (Foudras, 1860), *Longitarsus brisouti* Heikertinger, 1912, *Dibolia phoenicia* Allard, 1866. Kovászna megye levélbogár-faunáját az 1985–2010 közötti gyűjtések 61 fajjal és alfajjal gazdagították.

A fajlista adatai és a rövidítések

A fajlistában a következő adatok szerepelnek: **Félkövér** betűkkel a taxonok nevei és az egyes lelőhelyek; normál betűkkel a lelőhelyeket kiegészítő adatok, pl. magasságok, majd a gyűjtések dátuma, a gyűjtő(k) neve rövidítve; zárójelben az irodalmi adatok és a gyűjtemények megjelölése; ahol a példányok találhatóak, ugyancsak rövidítve. *Dólt* betűvel a tápnövényeket jelöltem. A „–” jel után a fajra vonatkozó megjegyzések következnek.

A gyűjtők nevének rövidítései:

AAL	=	Abafi Aigner Lajos
BJ	=	Balogh János
CE	=	Csiki Ernő
FM	=	Földváry Mihály
GE	=	Gebhardt Antal
KA	=	Kanabé Dezső
KG	=	Kolosváry Gábor
KI	=	Kocs Irén
KJ	=	Kocs János
KZ	=	Kalmár Zoltán
MB	=	Markó Bálint
ML	=	Méhely Lajos
PA	=	Podlussány Attila
RI	=	Rozner István
RJ	=	Rudner József
SA	=	Salvo Szidónia
SZ	=	Szél Győző
WF	=	Wachsmann Ferenc

Irodalmi hivatkozások rövidítései:

(B)	=	Bielz E. Albert (1887)
(FRH)	=	Fauna Regni Hungariae, Kuthy (1896)
(GMV)	=	Gruev, Blagoi – Merkl Ottó – Víg Károly (1993)
(K)	=	Kaszab Zoltán (1962)
(N)	=	Nistor Laura (2002)
(P)	=	Petri, Karl (1912, 1925–26)
(RIG)	=	Rozner István – Rozner György (2007)
(SRK)	=	Szél Győző – Rozner István – Kocs Irén (1996)

³⁷ GRUEV, Blagoi – MERKL Ottó – VÍG Károly 1993.

³⁸ SZÉL Győző – ROZNER István – KOCS Irén 1996.

³⁹ NISTOR, Laura 2002.

⁴⁰ ROZNER István – ROZNER György 2007.

Egyéb rövidítések:

(HNHM) = Hungarian Natural History
Museum, Budapest
hav. = havasok

hgys. = hegység
TN = tápnövény
v. = völgy, völgye

A fajok jegyzéke és a lelőhelyadatok

- Subfamily: **DONACIINAE**
Genus: **Donacia** Fabricius, 1775
Donacia (Donaciomima) aquatica (Linnaeus, 1758)
Réty, Rétyi Nyír, 1992. V. 28., PA – Eurázsiai elterjedésű faj, amely Erdélyben gyakori. A fajnak Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Glyceria*- és *Sparganium*-fajok.
Donacia (Donaciomima) dentata Hoppe, 1795
Réty, Rétyi Nyír, 1997. VII. 29., RJ – Előfordul Írországtól és Franciaországtól az Altájig. Erdélyben ritka, az irodalom mindössze két helyről említi: Nagyvárad (FRH), Segesvár (P). A fajnak ez az első adata Kovászna megyéből. TN: *Sagittaria sagittifolia* és *Alisma*-fajok.
Donacia (Donaciomima) semicuprea Panzer, 1796
Réty, Rétyi Nyír, (RIG); 1992. V. 28., PA; **Uzonkafüldő**, (RIG) – Elterjedése a Brit-szigetektől és Dél-Skandináviától Közép-Európáig. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Glyceria aquatica*.
Donacia (Donaciomima) thalassina Germar, 1811
Sepsibükszád, (SRK) – Erdélyben elterjedt és gyakori euro-szibériai faj. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. TN: *Schoenoplectus*- és *Glyceria*-fajok.
Genus: **Plateumaris** Thomson, 1859
Plateumaris (Juliusina) affinis Kunze, 1818
Baróti-hgys., **Előpatak**, (SRK) – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. Warchalowski (2003) és Maican (2005) ezt a fajt a *Plateumaris rustica* (Kunze, 1818) szinonimájának tekintik. TN: *Carex*-fajok.
Plateumaris (Juliusina) consimilis (Schrank, 1781)
Baróti-hgys., **Előpatak**, (SRK); **Baróti-hgys.**, **Középpajta**, (SRK); **Baróti-hgys.**, **Uzonkafüldő**, (SRK), (RIG); **Nemere-hgys.**, **Lemhény**, **Tisza-patak v.**, (SRK); **Nemere-hgys.**, **Somkő-nyak**, (SRK); **Réty, Rétyi Nyír**, (RIG); **Torjai-hgys.**, **Büdös-hegy**, 1943. VI. 26., GE; **Háromszéki-hav.**, **Gyulafalva**, AAL.; **Háromszéki-hav.**, **Kommandó**, **Bászka-patak-v.**, (RIG); **Bálványosfürdő**, **Büdös-hegy**, 2006. VI. 29., RI et SA – Palearktikus faj. Erdélyben, de Kovászna megyében is elterjedt, és a vizenyős helyeken közönséges. TN: *Caltha palustris* és a *Carex*-fajok.
Plateumaris (Juliusina) rustica (Kunze, 1818)
Baróti-hgys., **Uzonkafüldő**, (SRK) – Nyugat-palearktikus faj, Algériától Nyugat-Szibériáig elterjedt, de ritka. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. TN: *Carex*-fajok.
Plateumaris (s. str.) sericea (Linnaeus, 1761)
Réty, Rétyi Nyír, 1992. V. 28., PA – Euro-szibériai faj. Írországtól és Észak-Spanyolországtól Japánig fordul elő. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. TN: *Iris*-, *Alisma*- és *Carex*-fajok.
- Subfamily: **CRIOCERINAE**
Genus: **Liliocercis** Reitter, 1912
Liliocercis lilii (Scopoli, 1763)
Válcele area (Előpatak), (N) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt, de nem gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből. TN: *Lilium candidum* és *martagon*, *Fritillaria*-, *Polygonatum*- és *Convallaria*-fajok.
- Liliocercis merdigera** (Linnaeus, 1758)
Egerpatak (P); **Torjai-hgys.**, 1943. VII., BJ et KZ; **Persányi-hgys.**, **Vargyas**, **Hidegaszó v.**, (RIG) – Eurázsiai faj. Erdélyben általánosan elterjedt és gyakori. TN: *Convallaria majalis*, *Lilium*, *Polygonatum*-, *Allium*- és *Muscari*-fajok.
Genus: **Lema** Fabricius, 1798
Lema cyanella (Linnaeus, 1758)
Torjai-hgys., 1943. VII., BJ et KZ; **Persányi-hgys.**, **Vargyas**, **Hidegaszó v.**, (RIG); **Bodoki-hgys.**, **Sepsibükszád**, (SRK); **Barót**, 1890. V. 26., ML – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Cirsium*-fajok.
Genus: **Oulema** Gozis, 1886
Oulema erichsonii (Suffrian, 1841)
Persányi-hgys., **Vargyas**, **Hidegaszó v.**, (RIG); **Persányi-hgys.**, **Vargyas-patak v.**, 2009. V. 20., RI; **Réty, Rétyi Nyír**, 1997. VII. 29., RJ – Európai faj. Erdélyben a vizenyős helyeken elterjedt, de nem gyakori.
Oulema gallaeciana (Heyden, 1870)
Válcele area (Előpatak), (N); **Réty, Rétyi Nyír**, (SRK) – Előfordul Európától Nyugat-Szibériáig és Közép-Ázsiáig. Erdélyben a vizenyős réteken elterjedt, nagyon gyakori. TN: a *Cirsium*-fajok, de megtalálható a *Triticum aestivum*-on is.
Oulema melanopus (Linnaeus, 1758)
Persányi-hgys., **Vargyas**, **Hidegaszó v.**, (RIG); **Réty, Rétyi Nyír**, 1992. V. 2., KI; **Háromszéki hav.**, **Ojtoz**, 1992. VIII. 20., KI et PA – Palearktikus faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: a fűfélék, így az *Agropyron*-, *Lolium*-, *Dactylis*-, *Avena*-, *Hordeum*-fajok.
Oulema septentrionis (Weise, 1880)
Baróti-hgys., **Előpatak**, (SRK); **Baróti-hgys.**, **Uzonkafüldő**, (SRK); **Bodoki-hgys.**, **Sepsibükszád**, (SRK); **Réty, Rétyi Nyír**, (SRK), 1992. V. 2., KI; **Nemere-hgys.**, **Somkő-nyak**, (SRK) – Európai faj. Erdélyben szóróványosan található. Kovászna megyében elterjedt és nem ritka. TN: *Nasturtium officinale*.
- Subfamily: **CLYTHRINAE**
Genus: **Labidostomis** Germar, 1822
Labidostomis (s. str.) longimana (Linnaeus, 1761)
Előpatak, (B, P, SRK); **Bükszád**, (B, P); **Baróti-hgys.**, **Középpajta**, (SRK); **Bodoki-hgys.**, **Bálványosfürdő**, (SRK); **Bodoki-hgys.**, **Málnás**, (SRK); **Válcele area (Előpatak)**, (N); **Bodoki-hgys.**, **Kömöge-hegy**, 1943. VI. 5., GE; **Torjai-hgys.**, 1943. VII., BJ et KZ – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és nagyon közönséges. TN: különböző pázsitfű-félék.
Genus: **Clytra** Laicharting, 1781
Clytra (s. str.) laeviuscula (Ratzeburg, 1837)
Baróti-hgys., **Előpatak**, (SRK); **Persányi-hgys.**, **Rika-erdő**, **Vargyas-patak v.**, legelő, 2009. V. 20., RI – Eurázsiai faj, amely Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Salix*-, és *Populus*-fajok.
Genus: **Smaragdina** Chevrolat, 1837
Smaragdina (Monrosia) affinis (Illiger, 1794)
Persányi-hgys. **Vargyas**, **Hidegaszó v.**, (RIG) – Európai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az egy adata van. TN: *Quercus*-, *Corylus*-, *Salix*-, és *Compositae*-fajok.
Smaragdina (Monrosia) flavicollis Charpentier, 1825

Bodoki-hgys., Csiszárfürdő, Csoma-patak, 1943. VII. 12., GE; **Bodzai-hgys., Döblény** (FRH) – Előfordul Franciaországtól a Kaukázusig és Észak-Törökországban. Erdélyben szórványosan, ritka. Kovászna megyéből ez a két régi adata van. TN: *Alnus*-fajok.

Smaragdina (Monrosia) salicina (Scopoli, 1763)

Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG); **Torjai-hgys., Büdös-hegy**, 1943. VI. 26., GE – Eurázsiai faj, amely egész Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Salix*-, és *Crataegus*-fajok.

Genus: *Coptocephala* Chevrolat, 1837

Coptocephala unifasciata (Scopoli, 1763)

Bükszád, (B, P); **Nagyajta**, (FRH) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és nagyon gyakori. Kovászna megyéből csak százéves adatai vannak. TN: *Pastinaca sativa* és *Daucus carota*.

Subfamily: CRYPTOCEPHALINAE

Genus: *Pachybrachis* Chevrolat, 1837

Pachybrachis (s. str.) fimbriolatus (Suffrian, 1848)

Vargyas-v., (P); **Baróti-hgys., Előpatak**, (SRK) – Európai és kisázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori.

Pachybrachis (s. str.) hieroglyphicus (Laicharting, 1781)

Vargyas, Almási-barlang, (P) – Euro-szibériai faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. Kovászna megyéből csak százéves adata van. TN: *Salix*-fajok.

Pachybrachis (s. str.) picus (Weise, 1882)

Siebenbürgen, (P) – Európai faj. Petri⁴¹ közelebbi lelőhely nélkül említi erdélyi előfordulását. Kaszab⁴² csak Brassóból említi. Konkrét Kovászna megyei adata nincs, de előfordulása várható. TN: *Corylus*- és *Rosa*-fajok.

Pachybrachis (s. str.) sinuatus (Mulsant, 1859)

Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); **Bodoki-hgys., Málnás**, (SRK) – Európai és kisázsiai faj. Erdélyben gyakori, főleg a hegyvidéki patakok mentén. TN: *Myricaria germanica* és *Salix*-fajok.

Genus: *Cryptocephalus* Müller, 1764

Cryptocephalus (s. str.) aureolus illyricus Franz, 1949

Bükszád, (B); **Baróti-hgys., Közéapajta**, (SRK); **Torjai-hgys.**, 1943. VII., leg. Balogh et Kalmár; **Bodoki-hgys., Kömőge-hegy**, 1943. VII. 5., GE; **Háromszéki-hav., Gyulafalva**, AAL (HNHM) – A törzsalak Észak- és Nyugat-Európában él. A Kárpát-medencében ez az alfaj található. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Compositae*.

Cryptocephalus (s. str.) biguttatus (Scopoli, 1763)

Előpatak, (B, P); **Bálványosfürdő, Büdös-hegy**, (RIG); **Bodoki-hgys., Csiszárfürdő, Csomapatak**, 1943. VII. 12., GE; **Bardóc**, 1943. VII. 15., leg. Sátor J. – Európai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is messze elterjedt, és a vizenyős rétek virágain gyakori.

Cryptocephalus (s. str.) bipunctatus (Linnaeus, 1758)

Előpatak, (P); **Torjai-hgys., Bálványosfürdő, Büdös-hegy**, (RIG); 1943. VI. 26., GE, (HNHM); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG); **Baróti-hgys., Közéapajta**, (SRK); **Bodoki-hgys., Málnás**, (SRK); **Bodoki-hgys., Kömőge-hegy**, 1943. VII. 5., GE; **Nagyajta**, (FRH) – Euro-szibériai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is elterjedt és nagyon közönséges. TN: különböző lomblevelű fák és cserjék.

Cryptocephalus (s. str.) decemmaculatus (Linnaeus, 1758)

Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdélyben ez az első adata, nagyon ritka. TN: lápos helyeken rekettyefűzön.

Cryptocephalus (s. str.) flavipes Fabricius, 1781

Baróti-hgys., Közéapajta, (SRK); **Előpatak**, (P) – Eurázsiai faj. Az egész Kárpát-medencében elterjedt és közönséges. TN:

Salix-, *Alnus*-, *Populus*-, *Betula*-, *Corylus*-, *Crataegus*-, és *Quercus*-fajok.

Cryptocephalus (s. str.) hypochaeridis (Linnaeus, 1758)

Válcele area (Előpatak), (N); **Előpatak**, (P, SRK); **Bükszád**, (P); **Baróti-hgys., Közéapajta**, (SRK); **Háromszéki-hav., Gyulafalva**, AAL, (HNHM); **Torjai-hgys., Büdös-hegy**, 1943. VI. 26., GE, (HNHM) – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és nagyon közönséges. TN: *Compositae*.

Cryptocephalus (s. str.) moraei (Linnaeus, 1758)

Válcele area (Előpatak), (N); **Bodoki-hgys., Bálványosfürdő**, (SRK); **Nemere-hgys., Somkő-nyak**, (SRK); **Torjai-hgys., Büdös-hegy**, 1943. VI. 26., GE; **Kovászna, Tündér-v.**, 1997. VII. 29–VIII. 2., MB – Európai és kisázsiai faj. Erdélyben általánosan elterjedt és nagyon közönséges. TN: *Hypericum perforatum* és más *Hypericum*-fajok, valamint a *Sarothamnus scoparius*.

Cryptocephalus (s. str.) nitidus (Linnaeus, 1758)

Háromszéki hav., Gyulafalva, AAL, (HNHM) – Európai faj. Erdélyben elterjedt, de ritka. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Corylus*-, *Salix*-, *Betula*- és *Quercus*-fajok.

Cryptocephalus (s. str.) octacosmus Bedel, 1891

Barót, 1890. V. 26., ML, (HNHM); **Bereck, Nyíres**, 1890. VII. 20., ML, (HNHM) – Előfordul Közép- és Kelet-Európa déli részein és Nyugat-Szibériában. Erdélyben a vizenyős réteken nagyon szórványos elterjedésű és ritka. Kovászna megyéből ez a két 120 éves adata van.

Cryptocephalus (s. str.) octopunctatus (Scopoli, 1763)

Papole, 1889. VI. 9., ML – Európai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori.

Cryptocephalus (s. str.) quadriguttatus Richter, 1820

Előpatak, (P); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG) – Európai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Alnus*-fajok.

Cryptocephalus (s. str.) quinquepunctatus (Scopoli, 1763)

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG) – Európai faj. A Kárpát-medencében szórványosan fordul elő, ritka. Erdélyben többfelé található. TN: *Salix*-, *Corylus*-, *Betula*-, és *Quercus*-fajok.

Cryptocephalus (s. str.) quadripustulatus Gyllenhal, 1813

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (SRK) – Európai faj. Erdélyben nagyon ritka. Petri⁴³ is csak három helyről említi. A fenti adat az első Kovászna megyéből. TN: *Picea*- és *Abies*-fajok.

Cryptocephalus (s. str.) sericeus (Linnaeus, 1758)

Előpatak, (B, P); **Bükszád**, (B, P); **Bálványosfürdő, Büdös-hegy**, (RIG); **Baróti-hgys., Közéapajta**, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Compositae*.

Cryptocephalus (s. str.) solivagus Leonardi et Sassi, 2001

Réty, Rétyi Nyír, 1943. VI. 21., BJ et KZ – Euro-szibériai faj. Erdélyben elterjedt, de nem gyakori. Erdély és Kovászna megye levélbogárfaunájában új faj.

Cryptocephalus (s. str.) violaceus Laicharting, 1781

Előpatak, (P); **Bodoki-hgys., Málnás**, (SRK); **Bodoki-hgys., Sepsibükszád**, (SRK); **Torjai-hgys., Büdös-hegy**, 1943. VI. 28., GE; **Bodoki-hgys., Csiszárfürdő, Csomapatak**, 1943. VII. 12., GE; **Bodoki-hgys., Kömőge-hegy**, 1943. VII. 5., GE – Európai és kisázsiai faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Salix*-, *Alnus*-, *Crataegus*-fajok, de nyáron megtalálható különféle virágokon.

Cryptocephalus (s. str.) vittatus Fabricius, 1775

Előpatak, (B, P, FRH); **Bükszád**, (B, P, FRH); **Bodoki-hgys., Bálványosfürdő**, (RIG); **Háromszéki-hav., Lakóca**, (SRK); **Nagyajta**, (FRH) – Európai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Chrysanthemum leucanthemum*, *Sarothamnus scoparius*.

⁴¹ PETRI, Karl 1912.

⁴² KASZAB Zoltán 1962.

⁴³ PETRI, Karl 1912.

Cryptocephalus (Burlinius) bilineatus (Linnaeus, 1767)
Válcele area (Előpatak), (N) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből.

Cryptocephalus (Burlinius) carpathicus Frivaldszky, 1883
Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – A Kárpátok endemikus faja. Erdélyből csak néhány helyről ismert. Ez az első Kovászna megyei adata.

Cryptocephalus (Burlinius) elegantulus Gravenhorst, 1807
Válcele area (Előpatak), (N) – Euro-szibériai faj. Erdélyben szórványosan, nem gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből. TN: *Artemisia campestris*, *Jasione montana*, *Geranium sanguineum*.

Cryptocephalus (Burlinius) fulvus Goeze, 1777
Réty, Rétyi Nyír, 1997. VII. 29., RJ – Euro-szibériai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Populus*-, *Salix*-, *Corylus*-, *Thymus*-, *Artemisia*-, és *Limonium*-fajok.

Cryptocephalus (Burlinius) labiatus (Linnaeus, 1761)
Előpatak, (B, P, FRH); Büdös-hegy, (B); Papolc, 1989. VI. 9., ML; Vargyas, (P) – Európai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Salix*-, *Betula*-, *Alnus*-, *Quercus*-fajok és a *Vaccinium myrtillum*.

Cryptocephalus (Burlinius) ocellatus Drapiez, 1819
Barót, 1890. V. 26., ML, (HNHM) – Pontomediterrán faj. Erdélyben a vizenyős réteken elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez a 120 éves előfordulási adata van. TN: *Salix*-, *Betula*-, *Populus*- és *Corylus*-fajok.

Subfamily: LAMPROSOMATINAE

Genus: **Oomorplus** Curtis, 1831

Oomorplus concolor (Sturm, 1807)

Válcele area (Előpatak), (N) – Európai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Aegopodium podagraria*.

Subfamily: EUMOLPINAE

Genus: **Bromius** Chevrolat, 1837

Bromius obscurus (Linnaeus, 1758)

Torjai-hgys., 1943. VII., BJ et KZ, (HNHM) – Eurázsiai faj, amely előfordul Észak-Amerikában is. Erdélyben és Kovászna megyében is elterjedt, gyakori.

Subfamily: CHRYSOMELINAE

Genus: **Timarcha** Latreille, 1829

Timarcha (Timarchostoma) goettingensis (Linnaeus, 1758)

Sepsiszentgyörgy, CE, KD, (HNHM) – Európai faj. Erdélyben és Kovászna megyében is elterjedt és gyakori.

Timarcha (s. str.) rugulosa Herrich-Schäffer, 1838

Előpatak, (P, RIG); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Torjai-hgys., 1943. VII., BJ et KZ; 1943. VII. 26., GE, (HNHM); Torjai-hgys., Büdös-hegy, 1943. VII. 5., GE; Bodoki-hgys., Kőmög-hegy, 1943. VI. 26., GE, 1943. VII. 5., GE, (HNHM); Bodoki-hgys., Csiszárfürdő, Csoma-patak v., GE, (HNHM); Kommandó, 1943. V. 29., KG, (HNHM); Sepsiszentgyörgy, CE, KA, (HNHM); – Kelet-európai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori.

Genus: **Leptinotarsa** Chevrolat, 1837

Leptinotarsa decemlineata (Say, 1824)

Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Nemere-hgys., Lemhény, Nagy Sándor, (SRK); Nemere-hgys., Lemhény, Tisza-patak v., (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (RIG) – Amerikai faj, amely az európai behurcolása után meghonosodott. Erdélyben, így Kovászna megyében is elterjedt és közönséges. TN: *Solanaceae*.

⁴⁴ PETRI, Karl 1912.

⁴⁵ PETRI, Karl 1912.

Genus: **Chrysolina** Motschoulsky, 1860

Chrysolina (Fastuolina) fastuosa (Scopoli, 1763)

Válcele area (Előpatak), (N); Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG); Sepsiszentgyörgy, KA – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. Petri⁴⁴ lelőhely nélkül említi Erdély hegy- és dombvidékéről. TN: *Galeopsis*-, *Lamium*-, *Urtica*-fajok.

Chrysolina (s. str.) staphylaea (Linnaeus, 1758)

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Sepsiszentgyörgy, KA, (HNHM) – Holarktikus faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Mentha*-, *Melissa*-, *Ocimum*-félék.

Chrysolina (Erythrochrysa) polita (Linnaeus, 1758)

Előpatak, (B, P); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Vargyas, Vargyas-patak v., (RIG); Bátori-hgys., Uzonkafürdő, (RIG, SRK); Bálványosfürdő, Büdös-hegy, (RIG); Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Ojtoz, 1993. VI. 10., RI – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is elterjedt és közönséges. TN: *Mentha aquatica*, *Lycopus europaeus*, *Nepeta cataria*, *Glechomahederacea*, *Salvia pratensis*, *Melissa*-, és *Origanum*-fajok.

Chrysolina (Threnosoma) fimbrialis (Küster, 1845)

Előpatak, (P) – Közép-európai faj. Erdélyben elterjedt, de ritka. Kovászna megyéből csak közel százéves gyűjtési adata van.⁴⁵ TN: *Salvia glutinosa*.

Chrysolina (Stichoptera) sanguinolenta (Linnaeus, 1758)

Sepsiszentgyörgy, KA, (HNHM) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Linaria vulgaris*.

Chrysolina (Chalcoidea) carnifex (Fabricius, 1792)

Válcele area (Előpatak), (N) – Európai elterjedésű, Erdélyben szórványosan található, nagyon ritka faj. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Artemisia campestris*.

Chrysolina (Chalcoidea) marginata (Linnaeus, 1758)

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., 1997. VII. 15., RI – A törzsalak Közép- és Dél-Európában fordul elő. Erdélyben elterjedt és gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből.

Chrysolina (Colaphosoma) sturmi (Westhoff, 1882)

Előpatak, (B, P); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Kovászna, Tündér-v., MB – Euro-turáni faj. Erdélyben szórványosan található, nem ritka. Petri⁴⁶ szerint a hegy- és dombvidéken elterjedt. TN: *Glechomahederacea*, *Galium*-fajok.

Chrysolina (Colaphoptera) crassicollis (Suffrian, 1851)

Előpatak, (P) – Európai hegyvidéki faj. Előfordul a Keleti-Alpokban, a Szudétákban és a Kárpátokban. Erdélyben elterjedt, de ritka. Warchalowski⁴⁷ a *Chrysolina menthae* (Schrank, 1776) alfajának tekinti.

Chrysolina (Colaphoptera) crassicollis rementina (Bechyne, 1950)

Torjai-szan, 1943. VII., BJ et KZ, (HNHM) – Ez az alfaj a Déli-Kárpátokban fordul elő, ahol gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata.

Chrysolina (Colaphoptera) marcasitica turgida (Weise, 1882)

Sepsimagyarós, 1889. VII. 13., ML; Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – A Szudétákban és a Kárpátok vonulatában ez az alfaj található. Erdélyben elterjedt és gyakori.

Chrysolina (Colaphoptera) rufa squalida (Suffrian, 1851)

Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK) – Ez az alfaj a Szudétákban és a Kárpátokban él. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az egy adata van.

Chrysolina (Colaphoptera) umbratilis (Weise, 1887)

Berecki-hgys., Ojtoz, Ojtoz-folyó v., 1997. VII. 31., RJ – Közép-európai hegyvidéki faj. Ez az első adata Kovászna megyéből.

⁴⁶ Uo.

⁴⁷ WARCHALOWSKI, Andrzej 2003.

Chrysolina (Colaphodes) haemoptera (Linnaeus, 1758)
3 km N of Vargyas, (RIG) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovácszna megyéből ez az első biztos adata. TN: *Plantago*-félék.

Chrysolina (Ovostoma) globipennis (Suffrian, 1851)

Előpatak, (B, P, FRH) – A Kárpátok endemikus faja. Erdélyben szórványosan fordul elő, nem gyakori.

Chrysolina (Ovostoma) olivieri (Bedel, 1892)

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); **Bodoki-hgys., Kőmögö-hegy**, 1943. VII. 5., GE; **Bodoki-hgys., Csiszár-fürdő, Csoma-patak**, 1943. VII. 12., GE; **Berecki-hgys., Ojtoz, Ojtoz-folyó v.**, 1997. VII. 31., RJ; **Torjai-hgys.**, 1943. VII. BJ et KZ, (HNHM) – Előfordul az Alpokban, a Kárpátokban és a Stara Planinán. Erdélyben a hegy- és dombvidéken elterjedt⁴⁸ és gyakori. TN: *Salvia glutinosa*.

Chrysolina (Synerga) coeruleans (Scriba, 1791)

Uzonkafürdő, (RIG) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovácszna megyéből ez az egy lelőhely-adata van. TN: *Mentha aquatica*.

Chrysolina (Synerga) herbacea (Dutschmid, 1825)

Vargyas, Vargyas-patak v., (RIG); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG); **Bálványosfürdő**, 900 m, 1943. IX. leg. Dr. Pongrácz; **Uzonkafürdő**, 1992. V. 3., SZ, (HNHM) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Mentha*-fajok.

Chrysolina (Synerga) menthastri (Suffrian, 1851)

Eurázsiai faj. Petri⁴⁹ Erdély hegy- és dombvidékéről említi az előfordulását, de konkrét lelőhelyadat nélkül. Warchalowski⁵⁰ a *Chrysolina herbacea* szinonimájának tekinti.

Chrysolina (Sphaeromela) varians (Schaller, 1783)

Baróti-hgys., Előpatak, (P, SRK); **Bálványosfürdő, Büdös-hegy**, (RIG); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG); **Baróti-hgys., Középjáta**, (SRK); **Bodoki-hgys., Sepsibükszád**, (SRK); **Nemere-hgys., Lemhény, Tisza-patak v.**, (SRK); **Nemere-hgys., Somkő-nyak**, (SRK); **Ojtoz**, 1993. VI. 4., RI; **Bodoki-hgys., Csiszár-fürdő, Csoma-patak v.**, 1943. VII. 12., GE – Euro-szibériai faj. Erdélyben, így Kovácszna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Hypericum*-fajok.

Chrysolina (Anopachys) aurichalcea problematica Kaszab, 1962

Előpatak, (B, FRH) – Eurázsiai faj. Erdélyben ez az alfaj fordul elő, ahol szórványosan többfelé megtalálható, de ritka.

Genus: **Oreina** Chevrolat, 1837

Oreina (s. str.) alpestris (Schummel, 1844)

Vargyas, Almási-barlang, (P); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG); **Vargyas, Vargyas-patak v.**, (RIG); **Gyulafalva**, 1902. VII., AAL, (HNHM) – Előfordul Európa hegyeiben, kivéve Skandináviát és az Ibériai-félszigetet. Nagyon sok alfaja létezik. Erdélyben elterjedt és nagyon gyakori. TN: *Chaerophyllum aromaticum*, *Ch. cicutaria*, *Anthriscus silvestris*.

Genus: **Colaphus** Dahl, 1823

Colaphus sophiae (Schaller, 1783)

Közép- és kelet-európai faj. Erdélyben elterjedt, de nem gyakori. Petri⁵¹ az erdélyi hegy- és dombvidékről említi, közelebbi lelőhely nélkül. Kovácszna megyéből nincs gyűjtési adata, de a *Colaphus sophiae ssp. transsylvanicus Machatschke, 1954* előfordulása valószínű. TN: *Sisymbrium sophia*, *Raphanus raphanistrum*, *Synapsis*-fajok.

Genus: **Gastrophysa** Chevrolat, 1837

Gastrophysa (s. str.) polygona (Linnaeus, 1758)

Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); **Réty, Rétyi Nyír**, (SRK); **Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v.**, 1200 m, 1991. VIII. 9., SZ; **Sepsiszentgyörgy, KA** – Holarktikus faj. Erdélyben,

így Kovácszna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Polygonum aviculare*, *P. convulvulus*, *Fagopyrum vulgare*, és a *Rumex*-fajok.

Gastrophysa (s. str.) viridula (Degeer, 1775)

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG, SRK); **Baróti-hgys., Uzonkafürdő**, (SRK); **Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v.**, (SRK); **Réty, Rétyi Nyír**, (SRK); **Nemere hgys., Lemhény, Tisza-patak v.**, (SRK); **Torjai-szan.**, 1943. VII., leg. Balogh et Kalmár; **Gyulafalva**, 1901. V. – Eurázsiai faj, de előfordul Észak-Amerikában is. Erdélyben, így Kovácszna megyében is, a tápnövényein közönséges. TN: *Rumex alpinus* és más *Rumex* és *Polygonum*-fajok.

Genus: **Phaedon** Latreille, 1829

Phaedon (s. str.) armoraciae (Linnaeus, 1758)

Nemere-hgys., Ojtoz, (RIG); **Válcele area (Előpatak)**, (N); **Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v.**, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdélyben sokfelé előfordul, de ritka. TN: *Scrophulariaceae*, *Veronica beccabunga*, *V. anagallis*, *Rorippa amphibia*, *Nasturtium officinale*, *Armoracia rusticana*, *Cardamine hirsuta*.

Phaedon (s. str.) veronicae Bedel, 1892

Kommandó, Bászka-patak v., 1200 m, 1991. VIII. 8., SZ, (HNHM) – Holarktikus faj. Erdélyben a hegyvidékeken található, ritka. Kovácszna megyéből ez az egy adata van. TN: *Rorippa amphibia*, *Nasturtium officinale*, *Armoracia rusticana*, *Cardamine hirsuta*, *Veronica beccabunga*.

Phaedon (s. str.) cochleariae (Fabricius, 1792)

Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (RIG, SRK); **Válcele area (Előpatak)**, (N); **Bodzaforoduló**, 1992. VIII. 25. PA – Előfordul Európától, Kisázsian és a Kaukázuson át Közép-Ázsiáig. Erdélyben és Kovácszna megyében is elterjedt és gyakori. TN: *Nasturtium officinale*, *Rorippa amphibia*, *Veronica beccabunga*, *Armoracia rusticana*.

Phaedon (Neophaedon) pyritosus (Rossi, 1792)

Barót, 1890. V. 26., ML – Nyugat-palearktikus faj, Erdélyben a vizenyős réteken elterjedt és gyakori. Kovácszna megyei előfordulását ez a régi adat jelzi. TN: *Ranunculus*-félék.

Genus: **Sclerophaedon** Weise, 1882

Sclerophaedon carniolicus (Germar, 1824)

Ojtoz, 1992. VIII. 20., RI – Közép-európai hegyvidéki faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovácszna megyéből ez az első gyűjtési adata. TN: *Stellaria aquatica*, *S. nemorum*.

Sclerophaedon carpathicus (Weise, 1875)

Gyulafalva, 1901. V., WF (HNHM) – A Keleti-Kárpátok és a Déli-Kárpátok endemikus faja. Erdély magasabb hegyein fordul elő, ritka. Kovácszna megyéből ez a 110 éves előfordulási adata van.

Genus: **Hydrothassa** Thomson, 1866

Hydrothassa (s. str.) marginella (Linnaeus, 1758)

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); **Baróti-hgys., Uzonkafürdő**, (SRK); **Háromszéki-hav., Kovácszna, Tündér-v.**, (SRK); **Nemere-hgys., Somkő-nyak**, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdélyben a vizenyős réteken elterjedt és nem ritka. TN: *Ranunculus*-félék.

Hydrothassa (Agrostithassa) glabra (Herbst, 1783)

Előpatak, (P); **Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v.**, (RIG); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v.**, (RIG); **Réty, Rétyi Nyír**, 1997. VII. 29., RJ – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben a vizenyős helyeken elterjedt és gyakori. TN: *Ranunculus*-félék.

Genus: **Prasocuris** Latreille, 1802

Prasocuris junci (Brahm, 1790)

Előpatak, (P) – Előfordul Európában, Kisázsian és a Kaukázusban. Erdélyben a vizenyős helyeken elterjedt és gyakori. TN: *Veronica beccabunga*, *Anagallis aquatica*.

⁴⁸ PETRI, Karl 1912.

⁴⁹ Uo.

⁵⁰ WARCHALOWSKI, Andrzej 2003.

⁵¹ PETRI, Karl 1912.

- (*Prasocuris vicina* Lucas, 1849)
Előpatak, (P) – Ennek a kelet-mediterrán fajnak az irodalomban közölt több erdélyi előfordulása valószínűleg téves határozáson alapszik. Warchalowski⁵² szerint ez a faj elterjedése Észak-Afrika, Korzika, Szardínia, Szicília és Dél-Itália.
 Genus: *Plagiodera* Chevrolat, 1837
Plagiodera versicolora (Linnaeus, 1781)
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); **Baróti-hgys., Előpatak**, (SRK); **Bodoki-hgys. Maksa, Tekerő-patak v.**, (SRK); **Réty, Rétyi Nyír**, (SRK); **Bodzaforduló, Gyilkos-tető**, 1992. VIII. 25., KI et PA; **Barót**, 1890. V. 26., ML – Eurázsiai faj. Petri⁵³ Erdély hegy- és dombvidékéről említi, de pontos lelőhelyadatok nélkül. A faj Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Salix*-, és *Populus*-fajok.
 Genus: *Chrysomela* Linnaeus, 1758
Chrysomela (s. str.) *populi* Linnaeus, 1758
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG) – Palearktikus faj. Petri⁵⁴ Erdély hegy- és dombvidékéről említi, közelebbi lelőhelyadat nélkül. A faj Erdélyben elterjedt és nagyon közönséges. TN: *Salix*- és *Populus*-fajok.
Chrysomela (s. str.) *saliceti* Suffrian, 1849
Barót, (P); **Vargyas, Vargyas-patak v.**, 1992. V. 29., PA (HNHM) – Eurázsiai faj. Erdélyben szórványosan fordul elő, helyenként gyakori. Kovászna megyében nem gyakori. TN: *Salix purpurea*, *S. viminalis*.
Chrysomela (s. str.) *tremula* Fabricius, 1787
 Euro-szibériai faj. Erdélyben Petri⁵⁵ a hegy és dombvidéken jelöli az előfordulását, közelebbi lelőhely nélkül. Kovászna megyében az előfordulása biztosra vehető, bár nem gyakori faj. TN: *Populus alba*, *P. tremula* és *Salix*-fajok.
Chrysomela (*Pachylina*) *collaris* Linnaeus, 1758
Sepsiszentgyörgy, KA – Euro-szibériai faj. Erdély hegy- és dombvidékén fordul elő. Kovászna megyéből ez az egy adata van. TN: *Salix*-fajok.
Chrysomela (*Pachylina*) *collaris salicis* Fabricius, 1792
Sepsiszentgyörgy, KA, (HNHM) – Ez az alfaj Erdélyben többfelé előfordul. Kovászna megyéből ez az egy adata van, itt nagyon ritka.
Chrysomela (*Strickerus*) *cuprea* Fabricius, 1775
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); **Nemere-hgys., Lemhény, Nagy Sándor**, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdély hegyvidékein elterjedt és nem ritka. TN: *Salix*-fajok.
Chrysomela (*Strickerus*) *vigintipunctata* (Scopoli, 1763)
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); **Baróti-hgys., Előpatak**, (SRK); **Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v.**, (SRK); **Vargyas, Vargyas-patak v.**, 1992. V. 29., PA, (HNHM) – Eurázsiai faj. Erdélyben általánosan elterjedt és gyakori. TN: *Salix*-fajok.
 Genus: *Linaeidea* Motschulsky, 1860
Linaeidea aenea (Linnaeus, 1758)
Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG); **Vargyas, Vargyas-patak v.**, (RIG); **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v.**, (RIG); **Bodoki-hgys., Bálványosfürdő**, (SRK); **Háromszéki-hav., Kommandó**, (SRK); **Háromszéki-hav., Kovászna, Tündérvölgy**, (SRK, RJ); **Nemere-hgys., Lemhény, Nagy Sándor**, (SRK); **Nemere-hgys., Somkő-nyak**, (SRK); **Ojtoz**, 1992. VIII. 20., KI et PA – Előfordul a palearktikus régió északi felében. Erdélyben a hegyvidékeken elterjedt és gyakori. TN: *Alnus*-fajok.
 Genus: *Timarchida* Ganglbauer, 1897
Timarchida deubeli Ganglbauer, 1897
Háromszéki-hav., Lakóca, (SRK) – Erdélyi endemikus faj. Itt többfelé előfordul, de nagyon ritka. A Háromszéki-havasokban a lelőhelye új a Kovászna megyei levélbogár-faunában.
 Genus: *Gonioctena* Chevrolat, 1837
Gonioctena (s. str.) *linnaeana* (Schrank, 1781)
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG) – Euro-szibériai faj. Erdély hegy- és dombvidékén szórványosan fordul elő, nem gyakori. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. TN: *Salix triandra*, *S. viminalis*, *S. fragilis*, *S. purpurea*.
Gonioctena (s. str.) *viminalis* (Linnaeus, 1758)
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG) – Holarktikus faj. Erdélyben szélesen elterjedt és a vizenyős helyeken közönséges. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. TN: *Salix cinerea*, *S. aurita*.
Gonioctena (*Goniomena*) *intermedia* (Hellenes, 1913)
Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); **Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v.**, (SRK); **Háromszéki-hav., Kommandó**, (SRK); **Nemere-hgys., Lemhény, Nagy Sándor**, (SRK); **Ojtoz**, 1992. VIII. 20., KI et PA – Észak- és Közép-európai hegyvidéki faj. Az Alpokban és a Kárpátokban fordul elő, de ritka. Kovászna megyében gyakorinak tűnik. TN: *Corylus avellana*, *Prunus padus*.
Gonioctena (*Goniomena*) *interposita* (Franz et Palmén, 1950)
Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG); **Gyulafalva**, (HNHM) – Előfordul az Alpokban, a Szudétákban és a Kárpátokban, ahol gyakori. Erdélyben szórványosan található. Kovászna megyében nem gyakori. TN: *Alnus viridis*, *Sorbus aucuparia* és a *Salix*-fajok.
Gonioctena (*Goniomena*) *pallida* (Linnaeus, 1758)
Papoc, 1889. VI. 9., ML; **Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v.**, (RIG); **Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v.**, (SRK) – Holarktikus faj, amely Európában, Szibériában és Észak-Amerikában is előfordul. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Sorbus aucuparia*.
Gonioctena (*Spartomena*) *fornicata* Brüggemann, 1873
 Pontusi faj. Petri⁵⁶ szerint Erdély hegy- és dombvidékén elterjedt és közönséges. Kovászna megyéből nincs gyűjtési adata, de előfordulása biztosra vehető. TN: *Medicago*-fajok.
 Genus: *Phratora* Chevrolat, 1837
Phratora (s. str.) *laticollis* Suffrian, 1851
Előpatak, (P); **Nemere-hgys., Somkő-nyak**, (SRK) – Palearktikus faj. Erdélyben szórványosan elterjedt, nem ritka. TN: *Populus tremula*, *P. alba*.
Phratora (s. str.) *tibialis* (Suffrian, 1851)
Barót, (P, FRH) – Európai és kisázsiai faj. Erdélyben szórványosan, ritka. Kovászna megyéből csak közel százéves adataink vannak. TN: *Salix purpurea* és más *Salix*-fajok.
Phratora (s. str.) *vitellinae* (Linnaeus, 1758)
Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); **Baróti-hgys., Előpatak**, (SRK) – Euro-szibériai faj. Petri⁵⁷ szerint Erdély hegy- és dombvidékén elterjedt. Kovászna megyében többfelé előfordul, közönséges. TN: *Salix*- és *Populus*-fajok.
Phratora (*Chaetoceroides*) *vulgatissima* (Linnaeus, 1758)
Baróti-hgys., Előpatak, (B, P, SRK, FRH); **Bodoki-hgys., Sepsibükszád**, (SRK); **Bodoki-hgys., Maksa**, 1997. VII. 30., RJ – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Salix viminalis*, *S. cinerea*, *S. aurita*, *S. caprea*.

Subfamily: GALERUCINAE

Genus: *Galerucella* Crotch, 1873

Galerucella (*Neogalerucella*) *calmariensis* (Linnaeus, 1767)

⁵² WARCHALOWSKI, Andrzej 2003.

⁵³ PETRI, Karl 1912.

⁵⁴ PETRI, Karl 1912.

⁵⁵ Uo.

⁵⁶ PETRI, Karl 1912.

⁵⁷ PETRI, Karl 1912.

Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK) – Palearktikus faj. Erdélyben a vizenyős helyeken gyakori. Kovácszna megyéből ez az első gyűjtési adata. TN: *Lythrum salicaria*.

Galerucella (Neogalerucella) lineola (Fabricius, 1781)

Válcele area (Előpatak), (N); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Bodzaforduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25., KI et PA; Ojtoz, 1992. VIII. 20., KI et PA – Palearktikus faj. Erdély hegy- és dombvidékén elterjedt és közönséges. TN: *Salix viminalis*, *Alnus glutinosa*, *Corylus avellana*.

Galerucella (Neogalerucella) pusilla (Duftschmid, 1825)

Nemere-hgys., Somkő-nyak, (RIG) – Eurázsiai faj. Erdélyben szórványos előfordulását, a vizenyős helyeken gyakori. TN: *Lythrum salicaria*, *Stachys palustris* és a *Veronica*-fajok.

Genus: *Pyrrhalta* Joannis, 1866

Pyrrhalta viburni (Paykull, 1799)

Dálnok, 1997. VIII. 4., FM – Európai faj. Erdélyben szórványosan fordul elő. Kovácszna megyében ez az első adata.

Genus: *Lochmaea* Weise, 1883

Lochmaea caprea (Linnaeus, 1758)

Bükszád, (B); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); Baróti-hgys., Középpajta, (SRK); Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK); Nemere-hgys., Lemhény, Tisza-patak v., (SRK); Torjai-hgys., Büdös-hegy; 1943. VI. 26., GE – Eurázsiai faj. Erdélyben messze elterjedt és közönséges, főleg a hegyvidékeken. TN: *Salix*-, *Populus*- és *Betula*-fajok.

Lochmaea crataegi (Forster, 1771)

Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Crataegus*-fajok.

Lochmaea suturalis (Thomson, 1866)

Barót, (P) – Európai faj. Erdélyben nagyon ritka. Kovácszna megyéből ez a közel százéves adata jelzi az előfordulását. TN: *Calluna vulgaris*.

Genus: *Galeruca* Müller, 1764

Galeruca (s. str.) pomonae (Scopoli, 1763)

Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Berecki-hgys., Ojtoz, Ojtoz-folyó v., 1997. VII. 31., RJ – Euro-szibériai elterjedésű faj, ami előfordul Észak-Amerikában is. Erdélyben a hegy- és dombvidéken található és közönséges. TN: *Centaurea jacea*, *Knautia arvensis*, *Cirsium palustre*, *Achillea*- és *Leontodon*-fajok.

Galeruca (s. str.) tanacetii (Linnaeus, 1758)

Előpatak, (B); Bükszád, (B); Nemere-hgys., Lemhény, Tisza-patak v., (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Persányi-hgys., Vargyas, Rika, legelő, 2009. V. 20., RI – Holarktikus faj. Erdélyben a hegy- és dombvidéken elterjedt és közönséges. TN: *Achillea millefolium*, *Chrysanthemum vulgare* és más *Chrysanthemum*-fajok, továbbá *Taraxacum*-, *Cirsium*- *Stellaria*-, *Cardamine*-fajok.

Genus: *Agelastica* Chevrolat, 1837

Agelastica alni (Linnaeus, 1758)

Euro-szibériai faj. Petri⁵⁸ erdélyi elterjedését a hegy- és dombvidékről jelzi, de konkrét lelőhely nélkül. Kovácszna megyében a tápnövényén biztosan előfordul. TN: *Alnus glutinosa* és más *Alnus*-fajok.

Genus: *Luperus* Geoffroy, 1762

Luperus longicornis (Fabricius, 1781)

Bodoki-hgys., Csiszáfürdő, 1943. VII. 12., GE, (HNHM) – Euro-szibériai faj. A hegyvidéken, főleg a Kárpátokban szórványosan fordul elő, de nem gyakori. Ez az első adata Kovácszna megyéből. TN: *Salix*-, *Alnus*-, *Betula*-fajok.

Luperus luperus (Sulzer, 1776)

Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdélyben szórványos elterjedésű, nem gyakori. Kovácszna megyéből ez az első adata. TN: *Ulmus campestris*.

Subfamily: HALTICINAE

Genus: *Phyllotreta* Chevrolat, 1837

Phyllotreta atra (Fabricius, 1775)

Baróti hgys, Előpatak, (SRK); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., 2005. V. 25., RI – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Brassicaceae*, *Tropeolum*-fajok.

Phyllotreta diademata Foudras, 1860

Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK) – Nyugat-palearktikus faj, amely Észak-Afrikától és Európától Közép-Ázsiáig és Indiáig él. Erdélyben a vizenyős réteken szórványosan, gyakori. Kovácszna megyéből ez az első adata. TN: *Nestia paniculata* és *Rorippa*-fajok.

Phyllotreta exclamationis (Thunberg, 1784)

Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK) – Eurázsiai faj. Erdélyben a vizenyős helyeken elterjedt, de nem gyakori. Kovácszna megyéből ez az első adata. TN: *Cardamine*-fajok.

Phyllotreta nemorum (Linnaeus, 1758)

Válcele area (Előpatak), (N) – Eurázsiai faj, amelyet Ausztráliába is behurcoltak. Petri⁵⁹ szerint, közelebbi lelőhely nélkül, Erdély hegy- és dombvidékén elterjedt. Kovácszna megyéből ez az első gyűjtési adata. TN: *Brassicaceae*.

Phyllotreta nigripes (Fabricius, 1775)

Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – Mediterrán faj, amely Észak-Afrikától Közép-Ázsiáig él. Erdélyben, így Kovácszna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Brassicaceae*, *Resedaceae* és *Tropeolum*-fajok.

Phyllotreta ochripes (Curtis, 1837)

Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK) – Eurázsiai faj. Erdélyben a hegy és dombvidék vizenyős rétején elterjedt és gyakori. Kovácszna megyéből ez az első gyűjtési adata.

Phyllotreta striolata (Fabricius, 1803) = **Ph. vittata** Fabricius, 1801

Lisznyó, (GMV); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK) – Eurázsiai faj, amely előfordul Dél-Afrikában és Észak-Amerikában is. Erdélyben és Kovácszna megyében elterjedt, de nem gyakori.

Phyllotreta tetrastigma (Comolli, 1837)

Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodzaforduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25. PA; Ojtoz, 1993. VI. 4., RI – Euro-szibériai faj. Erdélyben a vizenyős réteken elterjedt és gyakori. TN: *Cardamine*-fajok.

Phyllotreta undulata (Kutschera, 1860)

Bodzai-hgys., (P); Kézdivásárhely, Katrosa-patak, (GMV); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (GMV, SRK); Válcele area (Előpatak), (N); Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Bodzaforduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25., PA – Palearktikus faj. Erdélyben, így Kovácszna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Brassica*-fajok.

Phyllotreta vittula (Redtenbacher, 1849)

Lisznyó, (GMV); Bálványosfürdő, Büdös-hegy, (RIG); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – Palearktikus faj, amelyet az USA-ba is

⁵⁸ PETRI, Karl 1912.

⁵⁹ PETRI, Karl 1912.

behurcoltak. Erdélyben elterjedt és nagyon közönséges. TN: *Brassicaceae*, *Gramineae*.

Genus: *Aphthona* Chevrolat, 1837

Aphthona euphorbiae (Schränk, 1781)

Válcele area (Előpatak), (N); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK) – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Linum*-fajok.

Aphthona herbigrada (Curtis, 1837)

Büdös-hegy, (GMV, FRH) – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben szórványosan, nagyon ritka. Kovászna megyéből ez az egy, 100 éves adata van. TN: *Helianthemum canum*.

Aphthona lacertosa (Rosenhauer, 1847)

Baróti-hgys., Előpatak, (B, P, GMV, SRK); Válcele area (Előpatak), (N) – Pontusi faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Euphorbia*-félék.

Aphthona nonstriata (Goeze, 1777)

Válcele area (Előpatak), (N) – Euro-szibériai faj. Erdélyben a vizenyős réteken, álló és folyóvizek mellett elterjedt és gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből. TN: *Iris pseudacorus*.

Aphthona violacea (Koch, 1803)

Baróti-hgys., Előpatak, (SRK) – Euro-szibériai faj. Erdélyben a vizenyős helyeken, folyók árterében elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az egy gyűjtési adata van. TN: *Euphorbia palustris* és más *Euphorbia*-fajok.

Genus: *Longitarsus* Berthold, 1827

Longitarsus (s. str.) *albineus* (Foudras, 1860)

Válcele area (Előpatak), (N) – Mediterrán faj. Ez az előfordulási adata új és ritka fajt jelez Erdélyben és Kovászna megyében. TN: *Heliotropium europaeum*, *H. supinum*.

Longitarsus (s. str.) *apicalis* (Beck, 1817)

Baróti-hgys., Előpatak, (RIG) – Előfordul Észak- és Közép-Európában és Szibériában. Erdélyben elterjedt, de ritka. Kovászna megyéből ez az első adata.

Longitarsus (s. str.) *brisouti* Heikertinger, 1912

Sepsibükszád, (RIG) – Dél-európai faj. Ez a gyűjtési adata új és ritka faj előfordulását jelzi Erdélyben és Kovászna megyében. TN: *Senecio*-fajok.

Longitarsus (s. str.) *brunneus* (Duftschmid, 1825)

Bálványosfürdő, Büdös-hegy, (P, RIG); Válcele area (Előpatak), (N); Kézdivásárhely, (GMV) – Palearktikus faj. Erdélyben szórványosan elterjedt, de nem gyakori. TN: *Thalictrum flavum*.

Longitarsus (s. str.) *jacobaeae* (Waterhouse, 1861)

Válcele area (Előpatak), (N) – Európai és Észak-afrikai faj. Erdélyben szórványosan, ritka. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Senecio jacobaeae*.

Longitarsus (s. str.) *linnaei* (Duftschmid, 1825)

Válcele area (Előpatak), (N) – Mediterrán faj. Erdélyben szórványosan, nem gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Symphytum tuberosum*.

Longitarsus (s. str.) *luridus* (Scopoli, 1763)

Büdös-hegy, (P); Válcele area (Előpatak), (N) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és a vizenyős helyeken közönséges. TN: *Ranunculus*-, *Clematis*-, *Symphytum*-, *Pulmonaria*-, *Satureja*-, *Plantago*-, *Succisa*-, *Mentha*-fajok.

Longitarsus (s. str.) *lycopi* (Foudras, 1860)

Válcele area (Előpatak), (N) – Circummediterrán faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Lycopus europaeus*, *Satureja vulgaris*, *Mentha*-fajok.

Longitarsus (s. str.) *melanocephalus* (De Geer, 1775)

Válcele area (Előpatak), (N); Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK) – Palearktikus faj.

Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Plantago*- és *Silene*-fajok.

Longitarsus (s. str.) *nasturtii* (Fabricius, 1792)

Barót, (GMV); Válcele area (Előpatak), (N); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK) – Eurázsiai faj. Erdélyben a vizes élőhelyeken elterjedt és közönséges. TN: *Symphytum*-, *Cynoglossum*-, *Echium*-, *Myosotis*-fajok.

Longitarsus (s. str.) *obliteratus* (Rosenhauer, 1847)

Sepsiszentgyörgy, (GMV) – Mediterrán faj. Erdélyben szórványosan, nem gyakori. Kovászna megyéből csak Horváth Géza 1905-ös gyűjtési adata van. TN: *Laminaceae*, *Salvia pratensis*, *S. nemorosa*, *Thymus serpyllum*.

Longitarsus (s. str.) *parvulus* (Paykull, 1799)

Válcele area (Előpatak), (N); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); Nemere-hgys., Somkőnyak, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, 1992. V. 20., PA – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Linaceae*.

Longitarsus (s. str.) *pulmonariae* Weise, 1893

Válcele area (Előpatak), (N) – Közép-európai, pontusi faj. Erdélyben csak néhány helyről ismert ritka faj. Kovászna megyéből ez az egy adata van. TN: *Pulmonaria officinalis*.

Longitarsus (s. str.) *rubellus* (Foudras, 1860)

Válcele area (Előpatak), (N) – Közép-európai hegyvidéki faj. Erdélyben a Kárpátokban található, nem gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből.

Longitarsus (s. str.) *rubiginosus* (Foudras, 1860)

Válcele area (Előpatak), (N) – Eurázsiai faj. Erdély mocsaras, vizenyős helyein szórványosan, nem gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Calystegia sepium*.

Longitarsus (s. str.) *substriatus* Kutschera, 1863

Válcele area (Előpatak), (N) – Közép-európai faj. Erdélyből csak Csiki Ernő 1915-ös adata van (Aranyosfő). Kovászna megyéből ez az első adata.

Longitarsus (s. str.) *suturrellus* (Duftschmid, 1825)

Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Tussilago farfara* és *Senecio*-fajok.

Longitarsus (s. str.) *waterhousei* Kutschera, 1864

Válcele area (Előpatak), (N) – Európai-kisázsiai faj, amely Észak-Amerikában is előfordul. Erdélyben nagyon ritka. Kovászna megyéből ez az első adata. Warchalowski⁶⁰ ezt a fajt a *Longitarsus ferrugineus* (Foudras, 1860) szinonimájának tekinti. Kaszab⁶¹ külön fajként kezeli. TN: *Mentha aquatica*.

Longitarsus (Testergus) *anchusae* (Paykull, 1799)

Válcele area (Előpatak), (N) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Echium*-, *Symphytum*-, *Pulmonaria*-, *Anchusa*-, *Cynoglossum*-fajok.

Genus: *Altica* Müller, 1764

Altica carduorum Guérin-Ménéville, 1858

Bodzaforduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25., PA – Mediterrán faj. Erdélyben szórványosan elterjedt, nem gyakori. TN: *Carduus*- és *Cirsium*-fajok.

Altica oleracea (Linnaeus, 1758)

Torjai-hgys., Büdös-hegy, (GMV); Válcele area (Előpatak), (N); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Baróti-hgys., Középpajta, 1993. VI. 5., RI – Erdélyben a hegy- és dombvidéken elterjedt és közönséges.⁶² TN: *Polygonum aviculare*, *Oenothera biennis*, *Chamaenerium angustifolium*, *Epilobium*- és *Clarkia*-fajok.

Genus: *Batophila* Foudras, 1859

Batophila rubi (Paykull, 1799)

⁶⁰ WARCHALOWSKI, Andrzej 2003.

⁶¹ KASZAB Zoltán 1962.

⁶² PETRI, Karl 1912.

Torjai-hgys., Büdös-hegy, (GMV); Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Háromszéki-hav., Kovászna, Tündér-v., (SRK); Ojtoz, 1993. VI. 4., RI – Európai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, messze elterjedt és gyakori TN: *Rubus*- és *Fragaria*-félék.

Genus: *Neocrepidodera* Heikertinger, 1911

Neocrepidodera corpulenta (Kutschera, 1860)

Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Baróti-hgys., Előpatak, (SRK); Háromszéki-hav., Lakóca, (SRK) – Előfordul a Nyugati-Alpoktól a Kárpátokig ez a Közép- és Dél-európai faj Erdély hegyeiben messze elterjedt és közönséges.

Neocrepidodera crassicornis (Faldermann, 1837)

Válcele area (Előpatak), (N) – dél-európai faj. Erdélyben elterjedt, de nem gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Centaurea*.

Neocrepidodera ferruginea (Scopoli, 1763)

Válcele area (Előpatak), (N); Baróti-hgys., Előpatak, (P, GMV, SRK); Baróti-hgys., Középpajta, (SRK); Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Bodzaforuduló, Gyilkos-tető, 1992. VIII. 25., PA – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Gramineae*, *Trifolium*-, *Carduus*-, *Cirsium*-fajok.

Neocrepidodera femorata (Gyllenhal, 1813)

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – Közép- és Dél-Európa hegyeiben az alpin és szubalpin régióban élő faj. A Kárpátok egész vonulatában megtalálható, elterjedt és gyakori. Ezek az első adatai Kovászna megyéből. TN: *Galeopsis* *tetrabit*.

Neocrepidodera melanostoma (Redtenbacher, 1849)

Bodzai-hgys. (K, GMV); Válcele area (Előpatak), (N) – dél-európai hegyi faj. Erdélyben szórványosan elterjedt és ritka. TN: *Carduus*- és *Cirsium*-fajok.

Neocrepidodera transversa (Marsham, 1802)

Válcele area (Előpatak), (N); Bodzai-hgys., (K) – Circummediterrán faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Carduus*-, *Cirsium*- és *Pastinaca*-fajok.

Genus: *Orestia* Germar, 1845

Orestia aubei Allard, 1859

Kézdivásárhely, Katrosa-patak, (GMV) – Kárpáti és balkáni hegyi faj. Erdélyben elterjedt és gyakori.

Genus: *Derocrepis* Weise, 1886

Derocrepis (s. str.) *rufipes* (Linnaeus, 1758)

Előpatak, (B, P); Torjai-hgys., Büdös-hegy, (GMV); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Baróti-hgys., Középpajta, (SRK); Ojtoz, 1993. VI. 4., RI – Euro-szibériai faj. Erdélyben így Kovászna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Vicia*-, *Lathyrus*-, *Cytisus*-, *Coronilla*-, *Genista*-fajok.

Genus: *Hippuriphila* Foudras, 1859

Hippuriphila modeeri (Linnaeus, 1761)

Válcele area (Előpatak), (N); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK) – Holararktikus faj. Erdélyben a vizenyős helyeken elterjedt és gyakori. TN: *Equisetum*.

Genus: *Crepidodera* Chevrolat, 1837

Crepidodera aurea (Geoffroy, 1785)

Papoc, (P); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Populus nigra*, *P. tremula*, *Salix caprea*.

Crepidodera aurata (Marsham, 1802)

Barót, (GMV); Kézdivásárhely, (GMV); Válcele area (Előpatak), (N); Bodoki-hgys., Bálványosfürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Bodoki-hgys., Maksa, Tekerő-patak v., 1992. V. 2., KI

– Palearktikus faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, a hegy- és dombvidéken messze elterjedt és nagyon közönséges. TN: *Populus*- és *Salix*-félék.

Crepidodera fulvicornis (Fabricius, 1792) = *Crepidodera helxines* (Linnaeus, 1758)

Előpatak, (B); Papoc, 1989. VI. 9., ML; Baróti-hgys., Előpatak, (SRK) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Salix*- és *Populus*-félék.

Genus: *Minota* Kutschera, 1859

Minota (s. str.) *carpathica* Heikertinger, 1911

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG, SRK); Háromszéki-hav., Lakóca, (SRK) – Előfordul a Keleti-Alpokban, a Szudétákban és a Kárpátokban. Erdélyben messze elterjedt és gyakori. TN: *Vaccinium*-fajok.

Genus: *Chaetocnema* Stephens, 1831

Chaetocnema (Tlanoma) chlorophana (Duftschmid, 1825)

Válcele area (Előpatak), (N) – Circummediterrán faj. Erdélyben szórványosan, nem gyakori. Ez az első adata Kovászna megyéből. TN: *Calamagrostis epigeios*, *Agrostis alba*.

Chaetocnema (Tlanoma) concinna (Marsham, 1802)

Előpatak, (GMV); Barót, (GMV); Réty, (GMV); Válcele area (Előpatak), (N); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK) – Eurázsiai faj. Erdély hegy- és dombvidékén elterjedt és közönséges.⁶³ TN: *Rumex*-, *Polygonum*- és *Rheum*-fajok.

Chaetocnema (Tlanoma) heikertingeri Ljubischtscheff, 1963

Válcele area (Előpatak), (N) – Eurázsiai faj. Erdélyben Fodor Jenő⁶⁴ 1917–1918-as gyűjtéseiből ismert, de nagyon ritka. Ez az első adata Kovászna megyéből.

Chaetocnema (Tlanoma) semicoerulea (Koch, 1803)

Válcele area (Előpatak), (N) – Euro-szibériai faj. Erdélyben szórványosan fordul elő és a ritkább fajok közé tartozik. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Calamagrostis* és a *Phalaris* gyökerein élnek a lárvái, az imágók a következő *Salix*-fajokon: *Salix alba*, *S. triandra*, *S. purpurea*, *S. incana*, *S. viminalis*.

Chaetocnema (Tlanoma) tibialis (Illiger, 1807)

Válcele area (Előpatak), (N) – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és nagyon gyakori. Ez az első gyűjtési adata Kovászna megyéből. TN: *Chenopodium album*, *Atriplex hastata*, *Salicornia europaea*.

Chaetocnema (s. str.) *arenacea* (Allard, 1860)

Válcele area (Előpatak), (N) – Mediterrán faj. Erdélyben csak néhány helyről ismert, ritka. Ez az első adata Kovászna megyéből.

Chaetocnema (s. str.) *aridula* (Gyllenhal, 1827)

Előpatak, (B, P, GMV, FRH) – Euro-szibériai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Gramineae*.

Chaetocnema (s. str.) *hortensis* (Geoffroy, 1785)

Réty, (GMV); Rétyi Nyír, (SRK); Válcele area (Előpatak), (N); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Bálványosfürdő, Büdös-hegy, 2006. VI. 29., RI et SA – Palearktikus faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és közönséges. TN: *Sesleria coerulea*, *Arrhenatherum elietius*.

Chaetocnema (s. str.) *obesa* (Boieldieu, 1859)

Válcele area (Előpatak), (N) – Palearktikus faj. Erdélyben, főleg a vizes helyeken elterjedt, de nem gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Carex*-fajok.

Genus: *Dibolia* Latreille, 1829

Dibolia occultans (Koch, 1803)

Válcele area (Előpatak), (N); Baróti-hgys., Középpajta, (SRK); Baróti-hgys., Uzonkafürdő, (SRK) – Mediterrán faj. Erdélyben szórványosan fordul elő, nem gyakori. TN: *Mentha aquatica*.

⁶³ PETRI, Karl 1912.

⁶⁴ Fodor Jenő (1888–1976) orvos, entomológus.

Dibolia phoenicia Allard, 1866 = *Dibolia orientalis* Weise, 1893

Válcele area (Előpatak), (N) – Kelet-mediterrán faj. Erdély levélbogár-faunájában ez a Kovászna megyei gyűjtési adat új faj jelez.

Dibolia rugulosa Redtenbacher, 1849

Baróti-hgys., Előpatak, (SRK) – Európai faj, amely Erdélyben szórványosan fordul elő, és nem gyakori. Kovászna megyéből ez az első gyűjtési adata. TN: *Stachys recta*.

Dibolia timida (Illiger, 1807)

Válcele area (Előpatak), (N) – Nyugat-mediterrán faj. Erdélyben csak néhány helyen fordul elő, ritka faj. Kovászna megyéből ez az első adata.

Genus: *Mniophila* Stephens, 1831

Mniophila muscorum (Koch, 1803)

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (RIG, SRK); Háromszéki-hav., Kovászna, Tündér-v., (SRK) – Európai hegyvidéki faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Plantago lanceolata*, *Teucrium scordonia*, *Digitalis purpurea*.

Genus: *Psylliodes* Berthold, 1827

Psylliodes (s. str.) *dulcamarae* (Koch, 1803)

Baróti-hgys., Uzonkafüldő, (RIG); Bálványosfüldő, (RIG) – Európai faj. Erdélyben a vízenyős réteken, a vizek közelében szórványosan elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ezek az első előfordulási adatai. TN: *Solanum dulcamara*.

Psylliodes (s. str.) *luteolus* (Müller, 1776)

Előpatak, (B, GMV, FRH); Erősd, (P); Büdös-hegy, (P) – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben szórványosan, gyakori. TN: *Solanum*-félék.

Psylliodes (s. str.) *napi* (Fabricius, 1792)

Vargyas, Almási-barlang, (P); Ojtoz, 1992. VIII. 20., KI et PA – Európai-kisázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Nasturtium*, *Cardamine*, *Alliaria officinalis*.

Subfamily: HISPINAE

Genus: *Hispa* Linnaeus, 1767

Hispa atra Linnaeus, 1767

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); Persányi-hgys., Rika, Vargyas-patak v., 2009. V. 20., RI – Palearktikus faj. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Poa compressa*, *Agropyron repens*.

Subfamily: CASSIDINAE

Genus: *Cassida* Linnaeus, 1758

Cassida (s. str.) *atrata* Fabricius, 1787

Uzonkafüldő, (RIG) – Pontomediterrán faj. Erdélyben elterjedt, de nem gyakori. Kovászna megyéből ez az első adata. TN: *Salvia pratensis*, *S. glutinosa*.

Cassida (s. str.) *denticollis* Suffrian, 1844

Válcele area (Előpatak), (N); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Ojtoz, 1993. VI. 4., RI; Persányi-hgys., Vargyas, Alsó-Mál, 2004. VII. 6., PA, (HNHM); Persányi-hgys., Vargyas-patak v., 2009. V. 20., RI – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is, elterjedt és gyakori. TN: *Chrysanthemum vulgare*, *Achillea millefolium*.

Cassida (s. str.) *ferruginea* Goeze, 1777

Előpatak, (B, FRH) – Euro-szibériai faj. Erdélyben szórványosan, gyakori. Kovászna megyei előfordulását csak 100 éves adatok jelzik. TN: *Pulicaria dysenterica*.

Cassida (s. str.) *flaveola* Thunberg, 1794

Baróti-hgys., Uzonkafüldő, (SRK); Bodoki-hgys., Bálványosfüldő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Ojtoz, 1992. VIII. 20., KI et PA, (HNHM); Szacsva, 1992. V. 30.,

KJ, (HNHM), Vargyas, Vargyas-patak v., 1992. V. 29., PA, (HNHM) – közép- és kelet-európai faj. Erdélyben a vizes élőhelyeken elterjedt és gyakori. TN: *Stellaria holostea*, *S. graminea*, *Merlandryum album*.

Cassida (s. str.) *lineola* Creutzer, 1799

Válcele area (Előpatak), (N) – Eurázsiai faj. Kovászna megye levélbogár-faunájában új faj. TN: *Artemisia absinthium* és *A. campestris*.

Cassida (s. str.) *nebulosa* Linnaeus, 1758

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG) – Európai faj, amely Észak-Amerikában is előfordul. Erdélyben elterjedt és közönséges. Kovászna megyéből ez az első gyűjtési adata. TN: *Chenopodium album*, *Atriplex hastata*.

Cassida (s. str.) *pannonica* Suffrian, 1844

Válcele area (Előpatak), (N); Nemere-hgys., Lemhény, Tisza-patak v., (SRK) – Eurázsiai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. Kovászna megyéből ezek az első gyűjtési adatai. TN: *Centaurea*-félék.

Cassida (s. str.) *prasina* Illiger, 1798

Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); Uzonkafüldő, (RIG) – Eurázsiai faj, amely Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Achillea*-, *Chrysanthemum*-, *Matricaria*-, *Anthemis*-félék.

Cassida (s. str.) *ruginosa* Müller, 1776

Baróti-hgys., Uzonkafüldő, (SRK); Bodoki-hgys., Málnás, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG); Vargyas, Vargyas-patak v., 1992. V. 29., PA (HNHM); Bodoki-hgys., Maksa, 1997. VII. 30., RJ; Előpatak, 1992. VIII. 24., PA – Palearktikus faj, amely Amerikában is előfordul. Erdélyben elterjedt és közönséges. TN: *Carduus*- és *Cirsium*-fajok, továbbá *Onopordum acanthium*, *Arctium lappa*, *Sonchus oleraceus*, *Chrysanthemum vulgare*.

Cassida (s. str.) *sanguinolenta* Müller, 1776

Réty, Rétyi Nyír, (SRK), (HNHM); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG) – Euro-szibériai faj. Erdélyben elterjedt és gyakori. TN: *Achillea millefolium*.

Cassida (s. str.) *stigmatica* Suffrian, 1844

Háromszéki-hav., Kommandó, Bászka-patak v., (SRK); Málnás, (RIG); Réty, Rétyi Nyír, 1992. V. 2., SZ, (HNHM) – Eurázsiai faj Erdélyben elterjedt, de nem gyakori. TN: *Achillea millefolium*, *Chrysanthemum vulgare*.

Cassida (s. str.) *vibex* Linnaeus, 1767

Baróti-hgys., Uzonkafüldő, (SRK), 1992. V. 3., 1992. V. 20., KI, (HNHM); Bálványosfüldő, Büdös-hegy, (SRK); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegaszó v., (RIG), 2004. VII. 5., PA, (HNHM); Vargyas, Vargyas-patak v., 1992. V. 29., PA, (HNHM); Ojtoz, 1993. VI. 4., RI; Szacsva, 1992. V. 30., KJ, (HNHM) – Eurázsiai faj. Erdélyben, így Kovászna megyében is elterjedt és közönséges. TN: *Cirsium arvense*, *C. palustre*, *Chrysanthemum vulgare*.

Cassida (Cassidulella) *nobilis* Linnaeus, 1758

Baróti-hgys., Uzonkafüldő, (SRK); Réty, Rétyi Nyír, (SRK), (HNHM); Lisznyó, patak v., 1918. X. 25., leg. Fodor Jenő, (HNHM) – Eurázsiai faj. Erdélyben a hegy és dombvidéken elterjedt és nagyon gyakori. TN: *Silene*-, *Spergula*-, *Chenopodium*-, *Atriplex*-, és *Beta*-félék.

Cassida (Cassidulella) *vittata* Villers, 1789

Baróti-hgys., Uzonkafüldő, 1992. V. 3., KI et PA – Palearktikus faj. Erdélyben szórványosan, ritka. TN: *Atriplex*-, *Chenopodium*-, *Salicornia*-, *Salsola*-, *Lychnis*-félék.

Cassida (Mionycha) *azurea* Fabricius, 1801

Vargyas, (P) – Nyugat-palearktikus faj. Erdélyben az alacsonyabb hegyvidék erdős részein elterjedt, de nem gyakori. Kovászna megyei jelenlétét közel 100 éves adat jelzi. TN: *Silene cucubalus*, és más *Silene*-fajok, valamint a *Saponaria officinalis*.

Cassida (*Mionycha*) *subreticulata* Suffrian, 1844
Válcele area (Előpatak), (N); Réty, Rétyi Nyír, 1992. V. 2., SZ, (HNHM) – Előfordul Közép- és Délkelet-Európában, innen keletre az Amur-medencéig. Erdélyben nagyon ritka. Kovászna megyéből ezek az első adatai.

Cassida (*Mionichella*) *hemisphaerica* Herbst, 1799
Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Vargyas, Alsó-Mál, 2004. VII. 8., PA, (HNHM) – Nyugat-mediterrán faj, amely csaknem egész Európában megtalálható. Erdélyben a vizenyős helyeken elterjedt, de nem gyakori. TN: *Silene cucubatus*, *Ciantibus caryophyllus*

Cassida (*Odontionycha*) *viridis* Linnaeus, 1758
Baróti-hgys., Uzonkafüredő, (SRK), 1992. V. 20., KI; Bodoki-hgys., Bálványosfüredő, (SRK); Bodoki-hgys., Sepsibükszád, (SRK); Nemere-hgys., Lemhény, Tisza-patak v., (SRK); Nemere-hgys., Somkő-nyak, (SRK); Persányi-hgys., Vargyas, Hidegászó v., (RIG); Torja, (RIG); Bálványosfüredő, Büdös-hegy, (RIG); Bodzafüredő, Gyilkos-tető, 1992. VII. 25., PA, (HNHM); Ojtoz, 1992. VIII. 20., KI et PA, 1993. VI. 4., RI; Torjai-hgys., Büdös-hegy, 1943. VI. 26., GE, (HNHM); Bereck, 1993. VI. 4., RI – Eurázsiai faj. Erdélyben az egész területen elterjedt és nagyon közönséges.⁶⁵ TN: *Salvia*-, *Stachys*-, *Mentha*-, *Galeopsis*-, *Lycopus*-, *Cirsium*-félék

Helységnévtár

A fajlistában a lelőhelyadatok magyar nyelven szerepelnek. Az alábbiakban közlöm a magyar nevek román nyelvű megfelelőjét:

Bálványosfüredő	–	Băile Bálványos
Bardóc	–	Brăduț
Barót	–	Baraolt
Baróti hegység	–	Munții Baraolt
Bereck	–	Brețcu
Bodoki hegység	–	Munții Bodoc
Bodzafüredő	–	Întorsura Buzăului
Bodzai hegység	–	Munții Buzăului
Csiszárfüredő	–	Băile Csiszár
Dálnok	–	Dalnic
Döblény	–	Dălghiu
Egerpatak	–	Aninoasa
Előpatak	–	Válcele
Erősd	–	Ariușd
Gyulafalva (Papolc)	–	Păpăuți

Rozner István – Budapest, XI., Tétényi-út 129., H-1116; irozner@gmail.com

Háromszéki-havasok	–	Munții Brețcului
Kézdivásárhely	–	Târgu Secuiesc
Kommandó	–	Comandău
Kovászna	–	Covasna
Középpajta	–	Aita Medie
Lakóca	–	Lăcăuț
Lemhény	–	Lemnia
Lisznyó	–	Lisnău
Maksa	–	Moacăș
Málnás	–	Malnaș
Nagyajta	–	Aita Mare
Nemere-hegység	–	Munții Nemira
Ojtoz	–	Oituz
Papolc	–	Păpăuți
Persányi-hegység	–	Munții Perșani
Réty	–	Reci
Rétyi Nyír	–	Mestecănișul de la Reci
Sepsibükszád	–	Bixad
Sepsimagyarós	–	Măgheruș
Sepsiszentgyörgy	–	Sfântu Gheorghe
Torja	–	Turia
Torjai-hegység	–	Munții Turiei
Uzonkafüredő	–	Ozunca Băi
Vargyas	–	Vârghiș
Vargyas-patak völgye	–	Valea pârăului Vârghiș

Köszönetnyilvánítás

Ezúton köszönöm meg Kocs Irénnek, a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum Természetudományi Osztálya muzeológusának és férjének, Kocs Jánosnak azt az önzetlen segítséget, amellyel lehetővé tették a gyűjtőutak zavartalan lebonyolítását. Ugyancsak köszönet illeti dr. Merkl Ottót, a Magyar Természetudományi Múzeum Állattára Bogárgyűjteményének vezetőjét, aki biztosította a gyűjteményben folyó kutatásomat. Ezúton köszönöm meg dr. Hangay Györgynek (Ausztrália, Sydney) a cikkkel kapcsolatos észrevételeket és az angol nyelvű fordítást.

Irodalom

- BIELZ, E. Albert
1887 Siebenbürgens Käferfauna, *Verh. Mitt. Siebenbürg. Ver. Naturwiss*, Hermannstadt, 37, 74–80.
- GRUEV, Blagoi – MERKL Ottó – VÍG Károly
1993 Geographical distribution of Alticinae (Coleoptera, Chrysomelidae), *Ann. Hist.-Nat. Musei Nat. Hung.*, Budapest, 85, 75–132.
- KASZAB Zoltán
1962 Levélbogarak – Chrysomelidae (*Magyarország Állatvilága (Fauna Hungariae)*, IX, 16), Akadémiai Kiadó, Budapest.
- KUTHY Dezső
1896 Coleoptera, Chrysomelidae, in: *A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae)*, A Királyi Magyar Természetudományi Társulat Kiadó, Budapest, 182–200.
- MAICAN, Sanda
2005 Checklist of Chrysomelidae (Coleoptera) Romania, *Travaux du Mus. Nat. Hist. Nat. „Grigore Antipa”*, XLVIII, 119–136.
- MÉHELY Lajos
1890 Újabb adatok Erdély s különösen a Barcaság bogárvilágának ismeretéhez, *Értesítő az Erdélyi Múzeum Egyeslet Orvos-Természetudományi szakosztályából*, XII, 3, 257–288.

⁶⁵ PETRI, Karl 1912.

- NISTOR, Laura
2002 A study on leaf-beetle fauna (Coleoptera: Chrysomelidae) in Vâlcele area (District of Covasna, Transylvania, Romania), *Bul. Inf. Soc. lepid. Rom.*, 12, 1–4, 209–218.
- PETRI, Karl
1912 *Siebenbürgens Käferfauna*, Hermannstadt.
1925–26 Ergänzungen und Berichtigungen zur Käferfauna Sierbenbürgens 1912, *Verh. Mitt. Siebenbürg. Ver. Naturwiss*, Hermannstadt, 76, 165–206.
- ROZNER István
1996 An updated list of the Chrysomelidae of Hungary and the adjoining parts of the Carpathian Basin (Coleoptera), *Folia Ent. Hung.*, 57, 243–260.
1998 Hargita megye levélbogár-faunájának alapvetése (Coleoptera: Chrysomelidae), *Acta (Sicoluca) 1997*, T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 81–106.
- ROZNER István – ROZNER György
2007 Adatok Erdély és a Bánság levélbogár-faunájához (Coleoptera: Chrysomelidae), *Acta (Siculica) 2007*, 115–131.
- SZÉL Győző – ROZNER István – KOCS Irén
1996 Contribuții la cunoașterea Coleopterelor din Transilvania (România) pe baza colectărilor din ultimii ani, *Acta (Siculica) 1995*, T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy, 73–92.
- WARCHALOWSKI, Andrzej
2003 *CHRYSOMELIDAE, The leaf-beetles of Europe and the Mediterranean area*, Warszawa.

Fundamentarea faunei de crisomelide (Coleoptera: Chrysomelidae) din județul Covasna

(Rezumat)

Autorul a listat 205 specii și subspecii ale 52 genuri din județul Covasna. Lista speciilor conține date privind locurile de menționare de la începuturi până în 2010, respectiv date nepublicate până acum furnizate de colecțiile cercetătorilor Societății Entomologice din Ungaria și ale Muzeului Național Secuiesc (Sfântu Gheorghe) între 1985–2010.

Lista conține date privind colecțiile Muzeului de Științele Naturii din Ungaria și cele private ale autorului. În această lucrare autorul semnalează 5 specii de crisomelide (*Cryptocephalus decemmaculatus* Linnaeus, 1758), *Cryptocephalus solivagus* Leonardi et Sassi, 2001, *Longitarsus albineus* (Foudras, 1860), *Longitarsus brisouti* Heikertinger, 1912, *Dibolia phoenicia* Allard, 1866), care sunt noi pentru fauna Transilvaniei, precum și 61 de specii, respectiv subspecii semnalate pentru prima dată în județul Covasna.

Lucrarea oferă o scurtă trecere în revistă a istoriei cercetărilor privind crisomelidele, efectuate în Transilvania și județul Covasna. Lista include date privind locul de colectare, numele colecționarilor. Clasificarea zoo-geografică, răspândirea pe teritoriul Transilvaniei, plantele de hrană ale acestora sunt menționate în notele lucrării.

Foundation of the leaf-beetle (Coleoptera: Chrysomelidae) fauna of the Kovászna (Covasna) County (Transylvania)

(Abstract)

The author has listed 52 genera and 204 species and subspecies from Kovászna County. The list contains previously published special literature data, from early beginnings until 2010, and also data gathered from the collections of the members of the Hungarian Entomological Society and Székely National Museum, relating to material collected between 1985–2010. The list also contains the relevant data of the Hungarian Natural History Museum's and the author's collection. 5 leaf-beetle species (*Cryptocephalus decemmaculatus* Linnaeus, 1758, *Cryptocephalus solivagus* Leonardi et Sassi, 2001, *Longitarsus albineus* Foudras, 1860, *Longitarsus brisouti* Heikertinger, 1812, *Dibolia phoenicia* Allard, 1866) represent new records in Transylvania, while 61 species listed are new records in Kovászna County.

This paper also gives a short review of the history of leaf beetle research in Transylvania and particularly in Kovászna County. The species list includes the species' locality data, references of published data and the names of the collectors. Zoogeographical notes, notes on the distribution of the species in Transylvania and foodplants are also included.